

Bozsik Gabriella

A Nagy J. Béla helyesírási verseny 2022-es feladatai és megoldásai

*ny. főiskolai tanár, Eger, Eszterházy Károly Katolikus Egyetem,
Magyar Nyelvészeti Tanszék*

A feladatlap

1. Egészítse ki az alábbi szavakat rövid vagy hosszú magánhangzóval!

...njátok (<i>u, ú</i>)	zs...radék (<i>i, í</i>)	dr...ll (<i>i, í</i>)
h...vatkozik (<i>i, í</i>)	...zület (<i>i, í</i>)	od... (<i>u, ú</i>)
cs...bor (<i>i, í</i>)	men... (<i>ü, ő</i>)	d...csértessék (<i>i, í</i>)
mell...l (<i>ö, ő</i>)	h...gostul (<i>u, ú</i>)	h...radó (<i>i, í</i>)
reg...s (<i>ö, ő</i>)	csir...z (<i>i, í</i>)	L...ránd (<i>o, ó</i>)
asz... (<i>u, ú</i>)	ördög...s (<i>ö, ő</i>)	káty... (<i>u, ú</i>)

2. Döntse el, hogy az alábbi szóalakváltozatok közül melyik a helyes forma!

panel – panell	álld meg – áldd meg (a helyed)
zsilet – zsilett	karierista – karrierista
talpalatnyi – talpalattnyi	rebelió – rebellió
konektor – konnektor	zepelin – zepelin
milleniumi – millenniumi	ofenzíva – offenzíva
fenhéjázó – fennhéjázó	klorofil – klorofill
hologram – hologramm	rójanak – rójjanak
menyország – mennyország	viszér – visszér

3. Mi a helyes a családi név végén (*i* vagy *y*)?

Kazincz... Ferenc	Karinth... Frigyes	Versegh... Ferenc
Batthyán... Lajos	Eszterház... Károly	Hunyad... János
Thököl... Imre	Egress... Béni	Vörösmart... Mihály
Görge... Artúr	Reviczka... Gyula	Bessenye... György
Rákócz... Ferenc	Kisfalud... Károly	Apáczai... Csere János

4. Tippetelj, mi kerül a pontok helyére (*j* vagy *ly*)!

gere...	hé...a	mordá...	méte...
forté...	gomo...a	pozdor...a	sa...ka
ö...v	bó...a	zsinde...	má...va
viszo...og	zsö...e	cseve...	la...torja
laká...	nyoszo...a	szerá...	muszá...

B feladatlap**1. A bal oldali oszlopban felsorolt szavakból alakítson ki szó szerkezeteket vagy szóösszetételeket!**

	Szó szerkezetek	Szóösszetételek
szerkesztő, bizottság	<i>szerkesztőbizottság</i>
körte, alakú	<i>körte alakú</i>
alap, fokú
futball, edző
kosárlabda, bajnokság
előbbre, való
fazekas, műhely
felőtt, oktatás
százöt, évnvi
burgonya és káposzta, főzelék
fizika és matematika, füzet
összetett, mondat, elemzés
német és angol, tanszék
adó, visszafizetés
magas, hangrendű
SIM, kártya

2. Lásd el -i, -s vagy -beli képzővel és -val, -vel raggal az alábbi tulajdonneveket!

Alapforma	Képzős alak	Ragos alak
Michelangelo	<i>micelangelói</i>	<i>Michelangelóval</i>
Babits
Balzac
Horatius
Végh
New York
Versailles
Duna-part
Bükk hegység
Sebes-Körös-part
Andrássy út
Dán Királyság
Osztrák–Magyar Monarchia
Pompeji
Északkelet-Ausztrália
Keletrómai Császárság
Közép-Kelet-Európa

3. Szótagolja a következő neveket!

Függőleges vonalakkal jelölje a szótaghatárokat!

Széchy	Batthyány	Thököly	Babitsé	Babitscsal
Aulich	Dessewffy	Joóhoz	Maupassant-t	Bretagne
Shakespeare	Beethoven	Marseille	Bánffy	Bacchus
Hemingway	Alexszel	Alexandria		

4. Húzza alá a hibásan leírt szavakat, és írja le őket helyesen!

a dalai láma
Knéziccsel
Goethe-t
Munkácsy festmény restaurálás
a Habsburg család
Kodály körönd
Kossuth-szakáll
Széchenyi-díjas
Sacher-torta
Szent Anna tó
Comenius emlékülés

Megoldások

A feladatlap

1. Egészítse ki az alábbi szavakat rövid vagy hosszú magánhangzóval!

unjátok (<i>u, ú</i>)	zsiradék (<i>i, í</i>)	drill (<i>i, í</i>)
hivatkozik (<i>i, í</i>)	ízület (<i>i, í</i>)	odú (<i>u, ú</i>)
csibor (<i>i, í</i>)	menü (<i>ü, ő</i>)	dicsértessék (<i>i, í</i>)
mellől (<i>ö, ő</i>)	húgostul (<i>u, ú</i>)	híradó (<i>i, í</i>)
regős (<i>ö, ő</i>)	csiríz (<i>i, í</i>)	Loránd (<i>o, ó</i>)
aszú (<i>u, ú</i>)	ördögös (<i>ö, ő</i>)	kátyú (<i>u, ú</i>)

2. Döntse el, hogy az alábbi szóalakváltozatok közül melyik a helyes forma!

panel – panell	álld meg – áldd meg (a helyed)
zsilet – zsilett	karierista – karrierista
talpalatnyi – talpalattnyi	rebelió – rebellió
konektor – konnektor	zepelin – zeppelin
milleniumi – millenniumi	ofenzíva – offenzíva
fenhéjázó – fennhéjázó	klorofil – klorofill
hologram – hologramm	rójanak – rójjanak
menyország – mennyország	viszér – visszér

3. Mi a helyes a családi név végén (*i* vagy *y*)?

Kazinczy Ferenc	Karinthy Frigyes	Verseghy Ferenc
Batthyány Lajos	Eszterházy Károly	Hunyadi János
Thököly Imre	Egressy Béni	Vörösmarty Mihály
Görgey Artúr	Reviczky Gyula	Bessenyei György
Rákóczi Ferenc	Kisfaludy Károly	Apáczai Csere János

4. Típeljen, mi kerül a pontok helyére (j vagy ly)!

gerely	héja	mordály	métely
fortély	gomolya	pozdorja	sajka
ölyv	bója	zsindely	mályva
viszolyog	zsöllye	csevej	lajtorja
lakáj	nyoszolya	szeráj	muszáj

B feladatlap**1. A bal oldali oszlopban felsorolt szavakból alakítson ki szó szerkezeteket vagy szóösszetételeket!**

	Szó szerkezetek	Szóösszetételek
szerkesztő, bizottság	<i>szerkesztőbizottság</i>
körte, alakú	<i>körte alakú</i>
alap, fokú	alapfokú
futball, edző	futballedző
kosárlabda, bajnokság	kosárlabda-bajnokság
előbbre, való	előbbre való
fazekas, műhely	fazekasműhely
felőtt, oktatás	felőttoktatás
százöt, évnyi	százöt évnyi
burgonya és káposzta, főzelék	burgonya- és káposztafőzelék ..
fizika és matematika, füzet	fizika- és matematikafüzet
összetett, mondat, elemzés	összetettmondat-elemzés
német és angol, tanszék	német és angol tanszék
adó, visszafizetés	adó-visszafizetés
magas, hangrendű	magas hangrendű
SIM, kártya	SIM-kártya

2. Lásd el -i, -s vagy -beli képzővel és -val, -vel raggal az alábbi tulajdonneveket!

Alapforma	Képzős alak	Ragos alak
Michelangelo	<i>michelangelói</i>	<i>Michelangelóval</i>
Babits	babitsi, babitsos	Babitscsal
Balzac	balzaci	Balzackal
Horatius	horatiusi	Horatiusszal
Végh	vég hi	Vég hgel
New York	New York-i	New York kal
Versailles	versailles-i	Versailles-jal
Duna-part	Duna-parti	Duna-part tal
Bükk hegység	Bükk hegységi	Bükk hegység gel
Sebes-Körös-part	sebes-Körös-parti	Sebes-Körös-part tal
Andrássy út	Andrássy úti	Andrássy út tal
Dán Királyság	dán királyság beli	Dán Királyság gal
Osztrák–Magyar Monarchia	osztrák–magyar monarchi beli	Osztrák–Magyar Monarchi ával
Pompeji	pompeji	Pompeji val
Északkelet-Ausztrália	északkelet-ausztráli ai	Északkelet-Ausztráli ával
Keletrómai Császárság	keletrómai császársági	Keletrómai Császárság gal
Közép-Kelet-Európa	közép-kelet-európai	Közép-Kelet-Európa val

3. Szótagolja a következő neveket!

Függőleges vonalakkal jelölje a szótaghatárokat!

Szé chy	Bat thyá ny	Thö kö ly	Ba bi tsé	Ba bits csal
A u lich	Des sew ffy	Joó hoz	Mau pas sant-t	Bre tagne
Shakes peare	Bee tho ven	Mar seille	Bán ffy	Bac chus
He ming way	A lex szel	A le xand ri a		

4. Húzza alá a hibásan leírt szavakat, és írja le őket helyesen!

a dalai láma
Knéziccsel	Knezichcsel
Goethe-t	Goethét
Munkácsy festmény restaurálás	Munkácsy-festmény-restaurálás
a Habsburg család	a Habsburg-család
Kodály körönd
Kossuth-szakáll
Széchenyi-díjas
Sacher-torta
Szent Anna tó	Szent Anna-tó
Comenius emlékülés	Comenius-emlékülés

Tollbamondás

Emlékezzünk Gárdonyi Gézára!

Ki ne olvasta volna általános vagy középiskolában az egri vár védőinek harcát bemutató regényt? Igen, Gárdonyi Géza halhatatlan művére, az Egri csillagokra gondoltunk, amely méltán lett nemrég a legnépszerűbb könyv, amelyet 1968-ban meg is filmesítettek, és több nyelvre lefordították.

Gárdonyi Géza a szászországi ősei miatt kapta a Ziegler Géza nevet Agárdpusztán születésekor, 1863. augusztus 3-án. Ma a szülői házát, a Gárdonyi Géza Emlékházat sok száz kisdíák és felnőtt látogatja nap mint nap. Száz évvel ezelőtt, 1922. október 30-án városunk büszkesége örökre eltávozott közülünk. Egerben számtalan tisztelője vett végső búcsút tőle. 2022 tehát az utókor számára az emlékezés éve Magyarország-szerte.

A Ziegler család kiváltképp az apa foglalkozása, valamint a történelmi események miatt nagyon mozgalmas életet élt. Gyakran változott a lakóhelyük. A visszaemlékezések szerint több mint húsz kisebb-nagyobb településen fordultak meg rövidebb-hosszabb ideig. A gyermek Ziegler Géza Budán kezdte meg elemi iskolai tanulmányait, de néhány évvel később már a Sárospataki Református Kollégium diákjai között találjuk. A budapesti Kálvin téri Református Gimnáziumban letette érettségi vizsgáját, és a gyenge fizikumú, vékonydongájú fiatalember az Egri Érseki Tanítóképző növendéke lett. Nem mondhatni, hogy lelkesedéssel készült a tanítói pályára, viszont ez idő alatt közelebb került az irodalomhoz, diáklapot szerkesztett, illusztrált, álneven humoreszkeket vetett papírra. Tanítói oklevelével a zsebében, több helységben kezdte el az oktatómunkát elég mostoha körülmények között. Valószínűleg ezzel volt magyarázható, hogy mellőzöttnek érezte magát. Ezután a kántortanítói beosztás minőségi javulást eredményezett az életkörülményeiben. Az írás-olvasás tanítását játékos, újszerű módszerekkel végezte mindenki meglegedettségére.

1885-ben végleg lemondott a kántortanítói állásról, és ezzel egy új szakasz következett az életében. Győrben indult el az újságírói karrierje. Írt és szerkesztett ismert folyóiratoknál Budapesten is. Ezért családjával a fővárosba költözött, de ez rövid kitérőnek bizonyult, ezért visszavárta Győr a tehetséges újságírót. Hamarosan Budapestre igyekezett gyógyulni, de a Magyar Hírlap alkalmazta. Ekkoriban születtek meg többek között a jól ismert, népszerű Göre Gábor-levelek is. Járt irodalmi salonokba, elegáns kávéházak törzsvendége volt, ahol a kortársai szeretettel fogadták.

Megunván a fővárost, egy alkalommal Egerbe utazott, és akkor döntötte el, hogy a csend, a béke, a szépség ide köti. 1897 februárjában az egri várra néző közeli dombon megvásárolt egy tornácos parasztházat, és édesanyjával, valamint két fiával végleg egri lakos lett. Itt talált nyugalomra az „egri remete”, ahogy barátai nevezték. Egymás után születtek meg történelmi témájú jobbnál jobb művei. Zárkózottsága, befelé fordulása

nem akadályozta meg abban, hogy anyaggyűjtés céljából eljusson Konstantinápolyba, Olaszországba, Franciaországba, sőt Bajorországba és Erdélybe is. Szabadidejében szívesen rajzolt, festetett, fényképezett, jól hegedült, vidáman játszott magyar nótákat, és hatalmas kertjében tanulmányozta az állat- és növényvilágot. Hat nyelven írt és olvasott. Hitt a lélekvándorlásban és a spiritizmusban. Az általa kialakított bonyolult kalligrafikus titkosírású naplója az ő ars poeticáját tartalmazza többek között. Egyetlen komoly szenvedélye a pipázás volt.

Bronzkoporsóját a várbeli Bebek-bástyán lévő díszsírhelyen helyezték nyugalomra a tisztelői, barátai. Fejfájára a végakarata szerint mindössze ennyi került: Csak a teste.

A Nagy J. Béla országos helyesírási verseny döntőiben díjazott hallgatók listája

Év	Helyezés	Név	Oktatási intézmény és helye
1987	I.	Sarlós Valéria	Ho Si Minh Tanárképző Főiskola, Eger
1987	II.	Ságiné Nagy Éva	ELTE Tanárképző Főiskolai Kar, Budapest
1987	III.	Csetkovits Csilla	JATE, Szeged
1988	I.	Czuczor Erzsébet	Ho Si Minh Tanárképző Főiskola, Eger
1988	II.	Vecsernyés Ildikó	JATE, Szeged
1988	III.	Nagy Judit	ELTE Bölcsészettudományi Kar, Budapest
1989	I.	Márton Ágnes	Ho Si Minh Tanárképző Főiskola, Eger
1989	II.	Nagy Szabolcs	Comenius Tanítóképző Főiskola, Sárospatak
1989	III.	Antal Erzsébet	Zsámbéki Tanítóképző Főiskola
1990	I.	Denke Virág	Kossuth Lajos Tudományegyetem, Debrecen
1990	II.	Papp Erika	Békéscsabai Tanítóképző Főiskola
1990	III.	Molnár Barbara	JATE, Szeged
1991	I.	Ocskay Gyula	Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola, Eger
1991	II.	Dobsonyi Sándor	Budapesti Tanítóképző Főiskola
1991	III.	Rozmán Krisztina	Zsámbéki Tanítóképző Főiskola
1992	I.	Szabó Zita	Békéscsabai Tanítóképző Főiskola
1992	II.	Kollárik Péter	Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola, Eger
1992	III.	Némethné Új Éva	Zsámbéki Tanítóképző Főiskola
1993	I.	Kissimon Brigitta	ELTE Bölcsészettudományi Kar, Budapest
1993	II.	Tóth Ildikó	Kőrösi Csoma Sándor Főiskola, Debrecen
1993	III.	Boncsér Bernadett	KLTE, Debrecen
1994	I.	Ősz Gitta	JATE, Szeged
1994	II.	Szijártó Tímea	Vitéz János Római Katolikus Tanítóképző Főiskola, Esztergom
1994	III.	Pethő Zsuzsa	Budapesti Tanítóképző Főiskola
1995	I.	Dudás Györgyi	KLTE, Debrecen
1995	II.	Barabás Edit	Budapesti Tanítóképző Főiskola
1995	III.	Szijártó Tímea	Vitéz János Római Katolikus Tanítóképző Főiskola, Esztergom

Év	Helyezés	Név	Oktatási intézmény és helye
1996	I.	Beregszászi Magdolna	ELTE Bölcsészettudományi Kar, Budapest
1996	II.	Minier Márta	KLTE, Debrecen
1996	III.	Tarnai Beáta	ELTE Tanárképző Főiskolai Kar, Budapest
1997	I. (m)	Mártonfi Attila	ELTE Bölcsészettudományi Kar, Budapest
1997	I. (m)	Szabó Zsuzsanna	Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, Szeged
1997	II.	Fehér Brigitta	Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola, Eger
1997	III.	(nem adták ki)	
1998	I.	Dobány Margit	Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen
1998	II.	Fábián György	Bessenyei György Tanárképző Főiskola, Nyíregyháza
1998	III.	Cserháti Andrea	Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola, Eger
1999	I.	Bárdos Eszter	Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola, Eger
1999	II.	Gyarmati Ágnes	ELTE Bölcsészettudományi Kar, Budapest
1999	III.	Delí Tünde	Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, Debrecen
2000	I–II.	Gáti Éva	ELTE Tanító- és Óvóképző Kar, Budapest
2000	I–II.	Kocsis András	Debreceni Egyetem
2000	III–IV.	Vaszkun Anita	Bessenyei György Tanárképző Főiskola, Nyíregyháza
2000	III–IV.	Fejes Edit	Szegedi Tudományegyetem
2001	I.	Nagy Ilona	ELTE Bölcsészettudományi Kar, Budapest
2001	II.	Zombory Katalin	ELTE Tanító- és Óvóképző Kar, Budapest
2001	III.	Szegedi Éva	Nyíregyházi Főiskola
2002	I.	Horváth Bernadett	ELTE Bölcsészettudományi Kar, Budapest
2002	II.	Bírta Réka	Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola, Eger
2002	III.	Kékesi Csilla	Debreceni Egyetem
2003	I.	Veszelszki Ágnes	ELTE BTK, Budapest
2003	II.	Selyem Zoltán	ELTE TTK, Budapest
2003	III.	Szakál Marianna	Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola BTFK, Eger
2005	I.	Kozma Judit	ELTE Bölcsészettudományi Kar, Budapest
2005	II.	Biró János	Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola, Eger

Év	Helyezés	Név	Oktatási intézmény és helye
2005	III.	Huszár Ágnes	Veszprémi Egyetem TK
2006	I.	Szegi Ádám	ELTE Bölcsészettudományi Kar, Budapest
2006	II.	Bitai Tamás	Szegedi Tudományegyetem TTK
2006	III.	Jakus Ágnes	Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola, Eger
2007	I.	Ludányi Zsófia	ELTE Bölcsészettudományi Kar, Budapest
2007	II.	Juhász Péter	Eszterházy Károly Tanárképző Főiskola BTK, Eger
2007	III.	Hasap Klára	Pázmány Péter Katolikus Egyetem BTK, Piliscsaba
2008	I.	Sasvári Tünde Anita	ELTE Bölcsészettudományi Kar, Budapest
2008	II.	Kovács Nóra	Szegedi Tudományegyetem BTK
2008	III.	Nagy Enikő	Pázmány Péter Katolikus Egyetem BTK, Piliscsaba
2009	I.	Furuglyás Dóra	ELTE Bölcsészettudományi Kar, Budapest
2009	II.	Dargai Bernadett	Eszterházy Károly Főiskola BTK, Eger
2009	III.	Dsupin Éva	Miskolci Egyetem, BTK
2010	I.	Báthory Kinga	Eszterházy Károly Főiskola BTK, Eger
2010	II.	Köllő Zsófia	Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
2010	III.	Kovács Györgyi	ELTE Bölcsészettudományi Kar, Budapest
2011	<i>(elmaradt)^[1]</i>		
2012	<i>(elmaradt)^[1]</i>		
2013	I. (m)	Kocsis Teréz	ELTE Bölcsészettudományi Kar
2013	I. (m)	Tóth Edina Bettina	ELTE Tanító- és Óvóképző Kar
2013	II. (m)	Kalla Viktória	Szegedi Tudományegyetem
2013	II. (m)	Lévai Zsuzsanna	EKF
2013	III.	<i>(nem adták ki)</i>	
2015	I.	Szeverényi Melinda	Szegedi Tudományegyetem
2015	II.	Tuska Borbála	ELTE Bölcsészettudományi Kar
2015	III.	Nagy Zsófia	Eszterházy Károly Főiskola
2015	IV.	Ágoston Marianna	Károli Gáspár Református Egyetem
2015	V.	Farkas Linda	Comenius Egyetem, Pozsony
2015	VI.	Balogh Réka	Apor Vilmos Katolikus Főiskola
2017	I.	Csiszárík Katalin	Eszterházy Károly Egyetem

Év	Helyezés	Név	Oktatási intézmény és helye
2017	II.	Tóth Zsuzsanna Ingrid	Károli Gáspár Református Egyetem
2017	III.	Kovács Péter Zoltán	Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
2019	I.	Varga Nóra	Comenius Egyetem BTK, Pozsony
2019	II.	Pipis Panna	Budapesti Corvinus Egyetem
2019	III.	Orbán Gyula	II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
2022	I.	Tóth Gvendolin	Pannon Egyetem
2022	II.	Hadobás Titanilla	Károli Gáspár Református Egyetem
2022	III.	Balló Ignác-Norbert	Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár

Az (m) jellel jelölt, illetve többszörös sorszámú hallgatók megosztva kapták a díjat.